

Shaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za iznajetstvo 25-—

seobvezne

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Račun pri pošti, čekov. zavodu št. 11.842.



Ljubljana, 11. septembra.

Povratek gospoda Pašića je nekoliko izboljšal nejasno situacijo glede najvažnejšega vprašanja, ki se nahaja danes na dnevnem redu naše države in narodne politike. Bolj jasno nego denelej vidimo pred seboj vso težino problema.

Italija gre sistematično za tem, da nam zapre dohod na severni Jadran, odnosno da ga spravi v svoje roke. Ne samo, da se hoče polastiti Reke ter nam iztrgati tudi Baroš in Delto, temveč skuša nam celo diktirati, da si niti v Bakru ne smemo zgraditi lastnega pristanišča, češ, da bi to pomenilo smrt Reki. Rim je očividno odločen izsiliti od Jugoslavije svoje zahteve.

V diplomatski igri so Italijani močnejši. Svoj konflikt z Grško so porabili, da se vojaško pripravijo tudi proti nam — saj sta Krk in Reka v neposredni zvezi! — in svoj delni ženevski nespeh skušajo spremeniti v uspešno naložbo političnega kapitala proti Jugoslaviji. Kakor vedno v podobnih situacijah se pojavlja okrog nas v teh kritičnih trenutkih sistematična obkroževalna akcija. Na Madžarskem dvigajo probujajoči se Madžari še predrežnejše svoje glave, ob bolgarski meji se abrajro kar regularni polki k manevrom, na albanskih granicah snujejo kakšni nove predznosti. Kdo ne vidi roke, ki drži te politično - prevratne niti? Kdo dvomi, da je v toku na veliko zasnovana diplomatska igra, da so spletke in grožnje na poslu, da pademo na kolena?

Francija stoji na naši strani. Res, njene simpatije so gotovo pri nas. Verjetno je, da se je gosp. Poincaré prijateljsko potrdil v Rimu. Toda nam nedostaja glavnega prijatelja in pomočnika: nas samih. Naša politika napram Italiji je od Rapalla sem politika nesigurnosti in omahovanja. Izvirni greh naše diplomacije v zadevi reškega problema je bil, da ni znala zagrabiti prilike, ki bi nam omogočila registriranje rapalske pogodbe pri Zvezi narodov. Tako smo sami oslabili avtoriteto pak, na katerem sloni ves problem in dali Italiji korajžjo, da proti z njega očitim porušenjem. In nikdar nismo znali predstaviti svetu svoje argumente. Nobena država ne stori tako malo za reputacijo svojega imena, za uveljavljanje svojih interesov, za spoznavanje svojih življenjskih prilik, kakor naša. Vsaka zamorska republika nas nadzoruje v inozemski propagandi. Mi nismo znali svetu pokazati, da je glede Reke pravica in to ne le ona, ki izvira iz črke pogodbe, na naši strani, pustili smo, da so nas neprijatelji do dobrega naslikali kot večne nemirneže, ki nimajo druge želje nego se prepetati z vsemi sosedi, zato je svet napram nam ravnodušen in laške mahinacije imajo otvorno polje.

Naša diplomacija je menda smatrala z Rapallom svoje glavno delo opravljeno. Ona ni videla, kar je spoznal priprosti državljani, da je reški problem v Rapallu šele postavljen. Zato se naša notranja politika ni znala poslužiti uspešnejših sredstev, nego so besede. Danes vidimo, kako ogromnega pomena bi bilo, da smo takoj pristopili izgradbi kakšnega pristanišča v neposredni bližini Reke. Z Bakrom ali Martinščico se je dalo obrezuspešiti vse ekonomske zavojevalne načrte Italije, ki tvori jedro reškega spora. Za rešne priprave na izgradbo enega izmed teh dveh pristanišč bi bile dale razvoje dogodkov morda povsem drugi potek. Danes vidimo, kako se Italija boji Bakra — toda danes je Rim že tako predrzen, da si nam upa reči: roke proč od Bakra!

Usodepolno neodločnost naše politike opazujemo tudi v zadnjih dneh. Niti enkrat nismo slišali iz ust le enega danes na krmilu se nahajajočih državnikov jasne besede o reškem sporu. Medtem ko Mussolini ves svet bombardira s svojimi izjavami, vlada pri nas molk, ki ga izgleda, vsa Evropa tolmači kot slabost. Nikjer ne vidimo poskusa moralne in pravne obrambe našega stališča.

Danes je laško časopisje abralo mile strane in dela Jugoslaviji prijazen obraz. To ni dobro znamenje. Italija odklanja arbitražo, vztraja pri jedru svojega predloga, ki ji daje Reko in je vendar ljubeznjiva? Rim je moral dobiti informacije, ki niso častne za nas. Kritični dan je pred duri in kmalu bomo videli, katero igro je igral g. Pašić.

Zatvoritev poljskih borz

Varšava, 10. septembra. r. Vlada je naprila do nadaljnjega vse denarne in devizne borze.

Pašićevo poročilo o Reki

ITALIJA VZTRAJA PRI SVOJEM PREDLOGU. — SVARILLO FRANCIE. — ANGLEŠKA DOMNEVANJA. — PARIŠKE INFORMACIJE.

Beograd, 11. septembra. p. Nocoj se je vršila pod predsedstvom preds. Pašića seja ministrskega sveta, ki jo trajala od 17. do 19. ure. Potek seje je bil sledeči: Najprej je poročal minister dr. Janković o splošnih političnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu za časa Pašićeve odsotnosti. Nato sta ministra Vujičić in general Pešić obvestila o odredbah, ki so se ukrenile proti napadom bolgarskih komitejev. Te odredbe so izdatne, tako da se obmejnemu prebivalstvu ni bati opasnosti. Protiakcija naših dobrovoljskih čet na levi obali Vardarja je povsem uspešna ter je upati, da bo naše prebivalstvo tudi v teh krajih odeslej dobro zaščiteno proti napadom roparskih tolpe. Meja proti Albaniji je osigurana in nam gre albanska vlada v tem oziru na roke. Ona želi celo sodelovati z našimi četami proti kačkanom.

Sledil je referat min. predsednika Pašića o njegovi pariški misli. Pašić je podrobno poročal o konferenci s Poincaréjem ter o svojih razgovorih z angleškim in italijanskim veleposlanikom. Izjavil je, da so naše njegove zahteve umevanje pri francoski vladi. Glede reškega vprašanja je dobil v Parizu zadila, da bo Francija podpirala Jugoslavijo, ker je prepričana, da naša država nima agresivnih namer proti Italiji. Francoska vlada je prijateljsko nasvetovala Mussoliniju mirni sporazum ter je opozorila na opasne posledice aneksije Reke. Izgleda pa, da je francoska vlada dobila iz Rima odgovor, da je sporazum na bazi laškega predloga edini način, da se naš spor z Italijo mirno reši. Rimska vlada je obvestila francosko vlado, da

gradil Jugoslavija pomorsko pristanišče v Bakru, da ubije reško pristanišče. Italija ne more dopustiti, da bi zadela Reko taku usoda. Italijani sodijo, da bo Anglija odobrvala njihovo stališče. Razpoloženje v Londonu napram našemu stališču je znatno hladnejše nego v Parizu. Navzlic vsem težočam goji Pašić vendar še nado, da se jugoslovansko-italijanski spor mirno reši s kompromisom.

V sejo je bil nato pozvan pomočnik zun. ministra Ljuba Nešić, ki je poročal o svojih zadnjih razgovorih z odpravnikom italijanskih poslov v Beogradu Summontom. Sklepi se niso bili storjeni. Ob zaključku se je razvila diskusija o celokupnem zunanjem položaju. Pašić je posebnou poudarjal prijateljsko zadržanje francoske vlade napram Jugoslaviji. To prijateljstvo se bo manifestiralo v posebni konvenciji, ki se sklne med obema državama na prijateljski način v finančnih in političnih vprašanjih.

Pašić je končno poročal o Radićevi propagandi ter ugotovil, da Radić na Angleškem nima nobenega uspeha. Angleška vlada ga namerava kot nadležnega inozemca izgnati.

Beograd, 11. septembra. p. Danes popoldne je italijanski odpravnik poslov Summonte ponovno posetil Ljuba Nešića in ga vprašal, ali ima naša vlada glede reškega vprašanja kakšne nove predloge. Dobil je odgovor, da se to vprašanje nahaja še v štadiju razprave.

London, 11. septembra. r. V angleških političnih krogih s skrbjo opazujejo, kako se Italija pripravlja na nastop proti Jugoslaviji ter domnevajo, da bo 15. september eden najbolj kritičnih dni.

Italijani napovedujejo sporazum

POMIRLJIVI TON LAŠKEGA ČASOPISJA. — MUSSOLINI PRIČAKUJE, DA BO JUGOSLAVIJA PRISTALA NA GLAVNE LAŠKE POGOJE.

Rim, 11. septem. j. Italijansko-jugoslovanska napetost je v zadnjih 24 urah znatno popustila, če že ni popolnoma odstranjena. Italijansko časopisje, ki je še pred kratkim povdarjalo intransigentno stališče Jugoslavije napram spravištvu tonu Mussolinija v govoru pred ministrskim svetom, se poslušuje danes povsem drugega tona.

«Epoca», očitno inspirirana od kompetentnih faktorjev, piše: «Stik grško-italijanskega konflikta z jugoslovansko-italijanskim je popolnoma slučajen. Jugoslovanska vlada bo v kratkem odgovorila na Mussolinijeve zahteve. Če bodo po tem odgovoru nadaljna pogajanja sploh mogoča, se bodo nadaljevala brez ozira na termine, ki jih je stavil Mussolini. Italija želi še vedno, da se reško vprašanje reši v medsebojnem sporazumu. Vsekakor je rešitev nujna.»

«Tribuna» priobčuje v enakem tonu sestavljen članek, v katerem povdarja potrebo medsebojnega sporazuma v reškem vprašanju. Rešitev kakšega zunanega razsodišča bi ne bila dobra, ker ne temelji nikdar na prijateljskem sporazumu neposredno zainteresiranih. Jugoslaviji je dano na prosto, da spremeni po Italiji predlagano formulo v gotovem smislu, če se drži v splošnem njenega duha. Če pa bi Jugoslavija popolnoma odklonila italijanski predlog, potem dobi Italija zopet popolno akcijsko svobodo. List meni, da bo ministrski predsednik Pašić šel po poti, ki jo zahtuje italijanska formula. Glav-

no je, da pokažeta obe vladi dobro voljo za doseg sporazuma. Če dokaže Jugoslavija, kakor je pričakovati in želiti, da ima dobro voljo za sporazum z Italijo, bo ta mogla ukreniti vse, da odstrani vse zapreke, ki nasprotujejo ciljem obeh držav. V nadaljnjem je naglasiti še Mussolinijevo izjavo, ki jo je podal dopisniku «Daily Newsa», v kateri povdarja svojo željo, da bi pokazala Jugoslavija razumevanje za zmernost, ki si jo nalaga. Iskal je pota za zblizanje in svoječasno dokazal svojo dobro voljo. Italija upa, da bo tvorila ureditev reškega vprašanja novo vez med obema državama.

Pariz, 11. septembra. r. «Agence Havas» javlja: «Petit Journal» povdarja v posebnem članku, da mora priti čim prej do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, da se razvoj reškega pristanišča popolnoma ne zatire radi razgovorov, ki jim ni konca. Ako se bo konflikt nadaljeval, bo izgubilo pristanišče vsako važnost za eno, kakor za drugo državo. Tudi italijanski dopisnik lista «Matin» naglašja potrebo, da se vprašanje Reke skoro reši. Mussolini je izjavil milanskemu dopisniku lista «Daily Mail» svoje trdno prepričanje, da bo država Srbov, Hrvatov in Slovencev pristala na aranžma Italije. Ustvarjanje nove procedure ne more ugodno vplivati na rešitev reškega problema. «Journal des Debats» piše, da francoska vlada ne bi mogla ostati ravnodušna v slučaju nastopa proti Jugoslaviji in s tem proti Mali antanti.

Italijanske spletke

Budimpešta, 11. septembra. r. Iz zanesljivega vira se doznava, da je italijanski poslanik v Budimpešti Castagnetta dobil od italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija navodilo, ki vsebuje odločbe, kako naj se Madžarska vede, ako po 15. septembru nastanejo komplikacije v razgovorih med Italijo in Jugoslavijo. Danes je bil Castagnetta v avdijenci pri Horthyju. Potem je imel razgovore z voditelji društva probujajočih se Madžarov. Doznava se, da se zadnje dni vrši mrzlično oboroževanje Madžarov ob naši meji, in sicer pod vodstvom italijanskih častnikov. Včeraj je dospelo v Budimpešto 6 italijanskih častnikov v neznani misli, ki so se nastanili v italijanskem poslaništvu.

Beograd, 11. septembra. n. «Politika» piše: Zadnji čas se širijo vesti o dogovoru med Italijo in kosovskim komitetom, po katerem bi se Albanija razširila na račun naše države. Zato bi na Italijo dobila Valono in še nekaj

drugih krajev v Albaniji. Na ta način namerava Italija ustvariti v Albaniji oporišče za svoje vojaške akcije. Ob Ljubljani, da bo vzela v zaščito tamošnje katolike.

Nov strahovit potres na Japonskem

Tokio, 11. septembra. r. Včeraj popoldne je divjal po vsem japonskem otočju nov potres, ki je bil zelo močan in se dotaknil tudi krajev, katerih do slej ni prizadela katastrofa. Poginilo je zopet mnogo tisoč ljudi. Ta potres je šel preko vsega azijskega kontinenta. Iz Kalkute poročajo o močnem potresu po vsej Indiji.

London, 11. septembra. r. V Tokiu in Yokohami razsajata legar in kolera.

PROTIREVOLUCIJA NA RUSKEM

Beograd, 11. septembra. r. Poročila, došla preko Rima, javljajo, da je izvršen na Trocega atentat. Boljševiški režim je ba je padel. V mestu divja protirevolucija.

Politična situacija

REŽIM PRED TEŽKIMI NALOGAMI. — SLABI IZGLEDI POLITIČNE KUPCIJE. — POOSTRITEV ODNOSAJEV V PARLAMENTU.

Beograd, 11. septembra. d. Pašić se iz inozemstva ni vrnil zdrav ter je videti precej slab. Dopoldan ga je obiskal predsednik parlamenta Jovanović ter mu je poročal o pogajanjih s klerikalci, ki se še vedno ne morejo odločiti, ali naj ostanejo z Radićem ali naj gredo s Pašićem. Akoravno so radikali pripravljeni na koncesije glede administrativnih vprašanj, proti temu, da jih klerikalci vsaj natiho- ma podpirajo, se izgledi nadaljnjih pogajanj z dr. Korošcem ne presojajo povoljno. Situacija vlade je vsled izmikanja Turkov, Nemecev in Rumunov postala jako prekar- na. Pašić se je dal informirati pri demo- kratih o možnosti koalicije. Demokrati so gladko odklonili. Ob 11. uri je bil Pašić v dvoru, kjer je podal kralju obširen referat o zunanj in notranji politični situaciji.

V parlamentu postaja že jako živahno

in razprave v finančnem odboru vzbujajo mnogo interesa. Opozicija pripravlja ostre napade na politiko radikalne vlade in parlamentarno zasedanje, ki se prične 20. t. m. bo ostalo v znamenju poostritve notranjepolitičnih sporov. Precejen utia je napravila vest, da so pri volitvah v muslimansko versko zastopstvo Vakuf vsi 48 mandatov priborili pristaši muslimanske organizacije, medtem ko je tako zva- na Maglajlićeva skupina, ki je bila v zvezi z radikali, popolnoma propadla.

Finančni odbor je nadaljeval razpravo o novih takсах in pristojbinah. Demokrat Sokić je ostro grajal nesocialno povišanje pristojbin, demokrat dr. Popović je v sijajnem govoru kritiziral zakonski načrt ter osobito naglašal, da uvaža furtim nove davke, med drugim 2 odst. davek za najemnike stanovanj. Seja se jutri nadaljuje.

Arefacija morilcev italijan- ske misije

NOVE KOMPLIKACIJE RADI KRFA? — ITALIJANI NOČEJO EVAKUIRATI.

Rim, 11. septembra. j. Kakor poročajo iz Aten, je bil polkovnik Basarin v Epiru kot sokriv pri umoru italijanske misije v Janjini poleg osmih drugih aretiran in odveden v Janjino.

Pariz, 11. septembra. k. V ponedeljek dne 17. septembra odpotuje v Janjino preiskovalna komisija poslaniške konfe- rence pod predsedstvom japonskega polkovnika Shoubaya.

Pariz, 11. septembra. s. (Havas.) Zastopniki zaveznikov pri poslaniški konfe- renci bodo dobili pri svojih vladah nova navodila, kako se ima izvršiti evakuacija Krfa po italijanskih četah. Na včerajšnji seji ni prišlo do sporazuma.

Rim, 11. septembra. s. Kakor javlja «L'Epoca» so italijanske čete brez incidenta zasedle otok Loroš.

London, 11. septembra. r. «Times» in Daily Telegraph» smatrata, da Italija ne namerava izprazniti Krfa. Po polslužbenih poročilih italijanskega tiska namerava Italija ostati na Krfu dotle, da svetovno mirovno razsodišče, to je šele po par mesecih, ugotovi iznos reparacij v gotovini. Italija je odpisala na Krk celo enega državnega podtajnika, da uredi tamkaj italijansko carinsko upravo. Medtem se nadaljujejo vojaške priprave, da se Krk obdrži v italijanskih rokah, dokler ne bo rešeno vprašanje Reke in to kot jamstvo proti Jugoslaviji in Grški.

Naraščanje draginje v Nemčiji

München, 11. septembra. s. Draginja stalno narašča. Zemlja stane 75 tisoč mark, 1 liter marčnega piva 2 milijona 100 tisoč mark.

Pariz, 11. septembra. s. Kakor poroča «L'Quevres» iz Bruslja, bo te dni ali morda še danes izročila nemška vlada pariški in bruseljski vladi noto glede ukinitja pasivnega odpora v ruhrskem ozemlju.

London, 11. septembra. s. «Daily Mail» naznanja, da bo angleška vlada v najkrajšem času začela znova načelno razpravljati o reparacijskem vprašanju, ker pričakuje, da bo pasivni odpor Nemčije v 14 dneh končan.

FRANCHET D' ESPEREY V BEOGRADU.

Beograd, 11. septembra. p. Nocoj je priredila vlada na čast maršalu Franchetu d' Espereyu v hotelu «Palais» slovesno večerjo. Prisotni so bili vsi člani vlade. Maršal se je danes vpisal v dvorsko knjigo. Posetil je tudi ministra vojne in mornarice ter nato v spremstvu francoskega poslanika obiskal francosko pokopališče v Beogradu.

PESIMISTIČNI MADŽARSKI GLASOVI.

Budimpešta, 11. septembra. j. Na madžarskih merodajnih mestih se vzdržuje izjav o ženevskih pogajanjih med grofom Bethlenom in dr. Ninčičem. Splošno se povdarja, da prvo srečanje ni imelo najboljšega uspeha. Na obeh straneh se je načeloma povdarjala nujna potreba medsebojnega sporazuma, vendar pa je Jugoslavija zahtevala politične garancije, ki so za Madžarsko skoro nesprejemljive, ker ogrožajo njeno suvereniteto. Vse budimpeštansko časopisje svari v naspotju z dosedanjim optimizmom pred prenapljenim upi in povdarja, da so vsled vojaške onemoglosti politične garancije sploh odveč. Madžarska vlada bo sprejela vsako določbo, ki se sklada z določili trianonske pogodbe.

Inozemske borze

11. septembra:

CURIH: Berlin 0,000009; New-York 557.50; London 25.32; Pariz 31.82; Milan 24.82; Praga 16.6625; Budimpešta 0.08; Bukarešta 2.50; Beograd 5.95; Sofija 5.40; Varšava 0.0023; Dunaj 0.00785; avstrijske žigosane krone 0.0079.

TRST: Berlin 0.50 do 0.75; Dunaj 0.032 do 0.33; Beograd 24.10 do 24.40; dinarji 24.20 do 24.50; dolarji 22.35 do 22.55; avstrijske krone 0.033 do 0.034; carinski franki 89 do 89.50.

DUNAJ: Beograd 763 do 767; Berlin 0.085 do 0.105 (400 mark); Budimpešta 3.75 do 3.85; Bukarešta 817 do 819; London 821.700 do 822.700; Milan 8152 do 8164; New-York 70.985 do 71.185; Pariz 4082 do 4048; Praga 2120 do 2130; Sofija 678 do 277; Varšava 0.25 do 0.26; Curih 12.725 do 12.775; valute: dolarji 70.560 do 70.900; levi 651 do 659; nemške marke 0.08 do 0.10; funti 319.900 do 321.500; fr. franki 3985 do 4015; lire 3128 do 3148; dinarji 754 do 760; poljske marke 0.24 — 0.26; leji 308 do 312; švicarski franki 12.610 do 12.690; češke krone 2102 do 2118; madžarske krone 2.35 do 2.55.

PRAGA: Dunaj 4.625; Berlin 0.50 (mliljon mark); Rim 150.75; Budimpešta 17.375; Pariz 192.75; London 153.25; New-York 33.80; Curih 610.25; Beograd 37.

BERLIN: Dunaj 937.65; Budimpešta 3491.25; Milan 2.912.700; Praga 1.975.650; Pariz 3.790.500; London 299.325.000; New-York 86.084.500; Curih 11.970.000; Beograd 698.250.

LONDON: Berlin 800 milijonov; New-York 455.25 do 455.75; Pariz 78.10 do 78.20; Curih 25.80 do 25.95; Milan 100.75 do 101; Praga 152 do 152.50; Dunaj 320 tisoč do 325.000; Beograd 420 do 440; Sofija 450 do 460.

NEW-YORK: London 456.125; Pariz 578.75; Berlin 0.00015; Curih 17.94; Praga 299.50; Dunaj 0.14125; Beograd 107.504; Bukarešta 46.25.

Uspeh III. ljubljanskega velesejma

Velika denarna kriza v naši državi je nastavljala slabe pogoje za uspeh Ljubljanskega velikega sejma. Vendar pa je bil razvoj kupčij tudi pri teh neugodnih prilikah tako povoljen, kakor niso tega pričakovali ne sejmška uprava ne razstavljalci sami.

Včeraj je velesejmski urad izdal statitiko o kupčijskih zaključkih, katere je sestavil na podlagi informacij od razstavljalcev in po lastnih beležkah. Po teh podatkih so kupčijski sklepi posameznih skupin nastopili:

1.) strojna industrija	Din 88.000.000
2.) izdelki iz železa in jekla, puškarstvo, municija	> 80.000.000
3.) ostali kovinski izdelki	> 8.500.000
4.) poljedelski stroji, poljedelsko orodje	> 52.000.000
5.) avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi	> 8.000.000
6.) elektrotehnika in razsvetljava	> 13.000.000
7.) kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki	> 1.400.000
8.) papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine	> 20.000.000
9.) pohištvo in stanovanjska oprema ter ostala lesna industrija	> 11.000.000
10.) usnje in konfekcija usnja	> 20.000.000
11.) tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkevni paramenti	> 18.000.000
12.) klobuki, slamniki, košarstvo, vezene, šipke	> 4.000.000
13.) lončena roba, majolika, fayence, steklo	> 3.500.000
14.) galanterija, bijouterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, gravirji, pasarji	> 7.700.000
15.) kemična industrija	> 22.300.000
16.) industrija živil	> 32.000.000
17.) stavbarstvo	> 1.700.000
18.) godala	> 2.000.000

Skupno Din 341.100.000

Število oseb, ki so posetile ves čas trajanja sejma razstaveni prostor, se ceni na okrog 140.000. Sejmški urad objavlja dalje, da je bilo 98 odst. razstavljalcev zadovoljnih z organizacijo letošnjega prireditve. Ostala 2 odst. se pritožuje glede dodelitve prostora, drugače pa sta tudi zadovoljna. Po večini so to trditve, ki so se prijavile v zadnjem hipu pred otvoritvijo in velesejmski urad v njihovi meri ugoditi ter jim dodeliti prostore, ki so pač še bili na razpolago. 99 odstotkov razstavljalcev je izjavilo, da se sigurno udeležijo prihodnjega velesejma v jeseni leta 1924.

Mariborski obč. svet

Maribor, 11. septembra.

Tudi na današnji seji se je pokazalo, da občinski svet pod županom Grčarjem kronično boleha in hira. Občinski svet je bil namreč že čez eno uro sklepčen.

Zupanovo gospodarstvo.

Gosp. župan je v predzadnji seji javil, da je dobil za občino neke — kje, ni povedal — kredit v znesku dveh milijonov. Občinski svet ga je pooblaštil, da se uporabi ta kredit za tlakovanje cest. Ponudbo za tlakovanje z asfaltom je stavila tvrdka Pickl, ki zahteva za m² 125 Din. Zagreb plača za enako tlakovanje 75—88 Din, po drugih mestih zopet drugače. Na vprašanje obč. svet. Bahuna, ali je bilo to delo javno razpisano, župan sploh ni odgovoril, ampak je samo odgovoril, da se delo mudi in da je Pickl celo pripravljen čakati na plačilo. Zadeva je bila izročena mestnemu svetu.

Ogroženje mariborskih socialnih institucij.

Vsled redukcije v ministruvstvu za socialno politiko so prišle v nevarnost tudi mariborske socialne institucije, kakor zavod za zaščito dece in dnevno zavetišče. Zavetišče naj prevzame občina pod pogojem, da plača ministruvstvo za socialno politiko podporo v znesku 1000 Din, ureditev pa se poveri posebnemu odseku petih članov z županom na čelu. Otroškemu vrtcu v Cankarjevi ulici se odstopi za igriščem del vrtca, ki ga ima v najemu Dijaški dom.

Burjica radi branjevk.

Obč. svet. Weixl predlaga regulacijo tržnega reda na ta način, da se podaljšajo ure za prodajo sadja in drugih pridelkov nebranjivkam do dveh popoldne, na vozovih pa neomajno. Klerikalci so se razhudili, češ, da naj bo dovoljeno prodajalcem v kočarah poljubno dolgo ostajati na trgu. Po kratki debati je bil Weixlov predlog sprejet.

Prošnja izvoznikaške tvrdke Markovič za znižanje pristojbin v mestni klavnic, za kar bi dajala mestu za 20 odstotkov cenejše meso, je bila izročena pristojnemu odseku.

Paviljon za kužno bolezen.

V bolnici je občina svojočasno postavila leseno barako za kužno bolezen. Zdravstveni odsek je zahteval, naj se postavi nov večji paviljon. Ker bi to stalo občino več milijonov kron, je bila zahteva odklonjena.

V ljudski kuhinji se ukine prehrana tujcev, ki je stala občino letos 30.000 dinarjev.

Društvu «Grobar» se zagotovi rezerviranje prodaje stavbne parcele za postavitev razstavnega paviljona na Zrinskega trgu, ako se prične kmalu zidati.

Zahteva konfederata Mendla za povzemanje njegovih pristojbin se odkloni.

Prodaja električnega podjetja.

Ob 22. je obč. svet. Bahun načel komplicirano vprašanje končne rešitve mestnega električnega podjetja, ki naj bi postalo last zasebne družbe, obstoječe iz občine in fališe elektrarne. Bahun je predlagal, naj se v varstvo interesov občanarjev zaščitijo izvedenci in finančniki. O stvari bodo razpravljali na tajni seji.

Naj končno se omenimo, da občinski svet ni občutil potrebe, da bi se udeležil rojstva našega prestolonaslednika.

Od Bleda do Beograda

Čudna so pota božja, ki po njih hodi dr. Korošec. Od zadnje jadranske vožnje na Bledu plete, plete plot, in je zdaj v Beogradu. V važni misli, vsekakor. Minister lahko postane ali pa Radićev naslednik in oboje ni slabo. V tej momentani dilemi prihaja včerajšnji «Slovenec» promptno s tisto mislijo, ki jo je dr. Korošec prinesel še z Bleda: da se vrže na demokrate in retušira kulise. In tako beremo včeraj v dveh kolonah serijo «političnih vesti», počenši pri «nepretrganem, sistematičnem in debelem humbugu» preko arabske pripovedke do staroslavne razodetje, da se je SKS «rodila v demokratskem naročju». Še univerzalni kuluk, uporaben kakor Elsa - fluid za vse klerikalne protine, je moral na plan in celo dr. Žerjavov enkratni klobuk iz Ptujja je šel «Slovencu» v skomine. Vse to pisano blago pa diši ena sama morala, da so demokrate jezni na radikale iz zavisti, medtem ko je «SLS» v najodločnejši borbi proti radikalnemu režimu, kar dokazuje vsa njena parlamentarna borba proti beograjskemu nasilju in korupciji — in kar bi «Jutro» že lahko vedelo. Nak, tega «Jutro» ne vé, ker verjame Markovemu protokolu in ne «Slovencu». Pač pa hitro vé, da je «Slovenec» po blejski misli začel bogateti svoj jezikovni zaklad s «Strazino» žargonščino. Eha, «Slovenec», taka «Stamtišček» - politika konča navadno z mačkom — in dr. Koroščeva mislija od Bleda do Beograda je v čudnih rožah. Zato se je «Slovenec» nemara preuranil s svojo prvo potezo. In površ se je še — izdal.

Politične beležke

† Potegnil jih je. Zagrebški blokaški listi so pred dnevi poročali, da je dr. Korošec vodstvu Radićeve stranke za nedeljo najavil svoj prihod v Zagreb v svrhu podrobne konference o odnošajih v federalističnem bloku in o svojih razgovorih z radikalci. Medtem je pa, kakor pišejo včerajšnje «Novosti», dr. Korošec svoje zagrebške zaveznike enostavno potegnil in v svojem žurjenju proti Beogradu sploh ni v Zagrebu izstopil. Blokaški listi navzlic temu samo pohleвно beležijo, da se dr. Korošec prizadeva, da postane voditelj federalističnega bloka.

† Bo res tako? «Politika» javlja iz Rima: Povodom sklepa konference veleposlanikov v vprašanju italijansko-grškega konflikta se zapaža v italijanskih službenih krogih čisto drugo razpoloženje z ozirom na odnošaje proti Jugoslaviji. V službenih krogih so prepričani, da bo Jugoslavija sprejela solucijo, ki jo je predložila Italija. Dokler je bila pozornost Italije naperjena v drugo smer, dotlej je mogla Jugoslavija ne privoliti v italijansko solucijo reškega vprašanja. Sedaj pa, ko je konflikt Italije in Orčije v glavnem rešen povoljno za Italijo, se mora vrniti Jugoslavija k svojim prvotnim namenom, t. j. mora sprejeti italijanske pogoje. Tako rimsko poročilo v «Politiki» in mi smo res radovedni, ako naša vlada ne zna drugega kot popuščati vedno in povsod.

† «Slovenska Macedonija». Pod tem naslovom priložbe «Balkan» dolg članek o našem Prekmurju in omenja tudi slučaj umora orožnikov, sicer pa poskuša dokazovati, da je slovenska uprava kriva, da so se razmere v Prekmurju razvile v tej smeri, da je tam vse madžarofilsko. To upravo treba spremeniti, ker drugače izgubimo Prekmurje in «Balkan» predlaga: «Za to deželo bi bila sedaj edina rešitev, da se postavi na čelo uprave pravil Srb iz Srbije, mož širokogrudni in pošten, ki bi bil brez onih pred sodkov in navad, v katerih je vzgojena naša demokratska družba. S taktičnim postopanjem bi mogel pridobiti te ljudi, ki jih mi sedaj zmerjamo s psovko «madžaron». Ako se bo nadaljevalo z demokratsko nacionalno propagando, bo še slabše. Tako «Balkan», ki misli, da bi se moralo prekmursko vprašanje reševati tako, kakor so ga začeli reševati radikalci: s korupcijo in podpiranjem madžaronskih stremiljenj. Samo to še manjka, da prevzame upravo v Prekmurju kak radikalni okrožni načelnik iz tužne

Srbije, ki je morda absolvirala dva razreda gimnazije in — «Balkan» bi bil zadovoljen.

† Komitaška organizacija v srezi Gjevgeleja. «Politika» poroča iz Gjevgeleja, naše najbolj južne točke, da so oblasti izsledile v šestih vaseh sreza močne komitaške organizacije. V mnogih hišah je bila skrita velika množica orožja in municije. Razen tega so dobile policijske oblasti v roke tudi nekaj zelo važnih dokumentov, iz katerih je razvidno, da so imeli bolgarski komitaši vse pripravljeno za vpad na naše ozemlje sredi tekočega meseca. Aretirani kmetje izjavljajo, da jih je bolgarski «vojvoda» Moddevski prisilil, da so vstopili v organizacijo. Zalostno je, da imajo bolgarski komitaši v južni Srbiji tako moč, da lahko prisilijo domače prebivalce, da vstopajo v njihovo organizacijo. To je mogoče samo zato, ker je naša uprava v tem delu države tako za nič, da ne da prebivalstvu nobene zaslombe in zaščite.

Po svetu

— Japonskega potresa še ni konec? Madžarski profesor Kowes Ligiet-Rado, specialist za potresne zadeve na seizmografskem zavodu v Budimpešti izjavlja, da bo sedanjemu potresu sledilo še okoli tisoč sunkov sekundarnega značaja. Japonske nesreče torej še ni konec.

— Kandidati za letošnje Nobelovo mirovno nagrado. Berlinska «Deutsche Allgemeine Zeitung» poroča, da se za letošnje mirovno nagrado poteguje trideset kandidatov. Med najbolj znanimi imeni so: lord Robert Cecil, angleški narodni gospodar Keynes in bivši italijanski ministri predsednik F. S. Nitti.

— Kongres matematikov. Kongres matematikov bo v dneh 25., 26., 27. in 28. septembra v Livornu. Sklicalo ga bo italijansko društvo matematičnih znanosti «Matheos». Glavna točka, s katero se bo bavil kongres in o njej storil dalekosežne ukrepe, je znanstveni pouk na srednjih šolah. Poleg tega bodo na dnevnem redu znanstvena predavanja o novih teorijah. V pripravljenem odboru za kongres se nahajajo odlične osebnosti znanstvenega sveta. Med drugimi sedi v njem kardinal Maffi.

— Karambol dveh letal v zraku. V četrtak se je Benečanom nudil nenavaden prizor, ki je menda dosegel osamljen slučaj na polju letalskih nesreč. Dve vojaški letali sta nad Benetkami trčili skupaj v višini 700 m nad zemljo. Vse osebe, ki so se nahajale v zrakoplovih, so bile mrtve. En ranjenec je po trčenju skočil iz letala ter se pri padcu na zemljo raztreščil.

— Nazadovanje članov ruske komunistične stranke. Berlinski list «Deutsche Tageszeitung» poroča, da je centralni komisarjat komunistične stranke v Moskvi v svojem letnem poročilu objavil, da je začetkom preteklega meseca bilo v celem organiziranih le 73.000 članov komunistične stranke. To število prita o slnem nazadovanju članov stranke, osobito ako vpoštevamo, da je bilo leta 1920. organiziranih v Rusiji 600.000 komunistov. Uradniki in častniki rdeče armade reprezentirajo od tega števila dve tretjini, a delavcev ni več kakor 12 odstotkov.

Prosveta

Zadnja operna predstava za abonente reda E lanske sezone 1922./23. bo v sredo dne 12. septembra. Uprizori se opera «Tosca» z odličnim gostom dr. M. Nasto v glavni tenorski vlogi. Naslovno vlogo poje gđ. Zikova, Scarpio g. Levar, cerkovnika g. Pugelj. V ostalih vlogah nastopijo gg. Mohorič, Šubelj, Mencin itd.

«Carmena». Pod veletemperamentno taktirko našega najbolj discipliniranega kapelnika Matačića se je sinoči v operi pela Bizetova «Carmena». Naslovno vlogo je imela gđ. Rewiczewa; rešila jo je dobro. Izobren v vsakem pogledu je bil don Jose dr. Nasto. Poleg sijajne pevске partije je absolviral svoj del tudi igralsko prvotnost. Odlikoval sta se dalje g. Ovejić kot Escamillo in gđ. Šiligojeva. Oba sta od zadnje sezone glasovno prijetno napredovala. — Gledališče je bilo razprodano, publika ni štedila s aplavzi. Gđ. Rewiczewa je prejela po tretjem dejanju šopek.

Nova italijanska opera. Italijanski kompozit Primo Riccitelli je napisal opero «I Compagnacci». Delo se je izvajalo v Buenos Airesu ter doseglo povoljen uspeh. Tekom sezone se bo opera pela v milanski «Scali». Muzika Riccitellijeva se poslužuje močnih neposrednih kontrastov ter je polna invencije. Opera je slika zdravega humora, ironije in sarkazma in je prepletena s sentimentalno zaljubljenostjo.

Kongres glasbenih ved bodo imeli Nemci v Leipzigu letos od 15. do 20. oktobra. Predsedoval mu bo prof. dr. H. Abert. Razpravljalo se bo o vseh glasbenih vprašanjih. V dneh kongresa se bo vrtil velik koncert v Tomaževi cerkvi, ki je po svojih motetah svetovno znana.

Novo Straussovo delo. Skladatelj Rikard Strauss, ki se sedaj pripravlja na potovanje v Ameriko, je dovršil novo delo s imenom «Intermezzo», mešanska komedija. Delo ima dve dejanji in 14 prizorov. Snov za delo je vzel Strauss iz lastnega življenja. Kot model za glasbeno vlogo mu je služila lastna žena.

Narodna poezija hrvaških izseljencev v Ameriki. «New York Evening Post» je objavil članek iz peresa Ivana

Mladinec, v katerem obdruje pisec narodno pesništvo hrvaških emigrantov v Ameriki. Mladinec satiruje, da je med Hrvatmi v Ameriki nastalo mnogo novih narodnih pesmi, katere opisujejo familijarne faze ameriškega življenja v epiki obliki. Pesmi so iskrene in prostodušne ter se v tem pogledu približujejo ameriški književnosti.

Pariška «Grand Opera» je postavila za letošnjo sezono na program sledeče novitete: Bruneau: «Le jardin du Paradis» (4 dejanja); Widor: «Slang-Sin» (4 dejanja); Tournemire: «La Pretresse de Ladmiraute»; «Les dieux sont morts»; Emmanuel: «Salamine»; André Bloch: «Prelude ferique»; Gaubert: «Nalla»; Magnard: «Guercœur». Tako propagirajo Parizani svojo nacionalno umetnost v glasilu.

Belgijska kritika o češkoslovaškem pisatelju. Bruselski «Le Peuple» je nedavno prinesel iz peresa Leona Legavreja študijo o češki literaturi. Legavre pravi, da nosi češko slostvo pečat politično in versko obeležje. Simbol češkoslovaške lepe knjige da je Jirasek, katerega življensko delo se dá subsumirati pod pojem: svoboda. Jiraska imenuje Legavre «simbol češke narodne energije».

Pasijonske igre v Budimpešti. Budimpeštansko narodno gledališče namestila prihodnje leto v januarju uprizoriti cikel pasijonskih iger, katere bo režiral Aleksander Hevesi po vzoru Reinhardtovega gledališča.

Sport

Službene objave Ljubljanskega atletskega združenja. — Na olimpijski dan 16. t. m. se vrši propagandna štafeta skozi Ljubljano, katere se lahko udeležijo tudi klubi, ki niso članjeni v LLAP. Start pred Narodnim domom ob 10. uri dopoldne dalje Dunajska cesta - Dalmatinova ulica - Komenskega ulica - Resljeva cesta - Jubilejni most - Kopitarjeva ulica - Vodnikov trg - Pred Skofijo - Stritarjeva ulica - Prešernova ulica - Selenburgova ulica - Nunska cerkev. — Proga meri približno 2400 m in ima 7 predal. Prijave naj se pošlje do 14. t. m. do 18. ure na naslov Franc Bar, Cankarjevo nabrežje 5. Prijavnine ni nikake. — Tajnik II.

Sele post. odbora Ljublj. nogom. pod seveda se vrše odsej redno ob sredah ob 20. v lokalu Sportne zveze. — Tajnik.

Jugoslavanski zimskosportni savez sklicuje svojo glavno skupščino na nedeljo, dne 14. oktobra t. l. v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

Olimpijski dan 1923 se vrši 16. septembra to je v nedeljo, kar je pomotoma v sobotni objavi izpuščeno. Po vseh mestih Jugoslavije se vrše obsežne priprave ter obeta biti letošnji Olimpijski dan prvič splošen in enoten. Upajmo, da prinese namenu tudi primerni gnojni uspeh.

Umetniški del matinee v dramskem gledališču na Olimpijski dan pomenja privlačnost zase. Naši najboljši operni in dramski umetniki nastopijo ter bodo izvajali prvovrsten umetniški spored, ki ga v kratkem objavimo. Opozorjamo, da prične predpoda vstopnic pri gledališki blagajni v petek dopoldne ter naj si vsakdo preskrbi pravočasno prostor. Matinee začne ob 11. uri dopoldne in konča ob pol 13.

Objave

Konfekcijska in krojaška podjetja se opozarjajo na v «Uradnem listu» z dne 8. t. m. razglašeno licitacijo, ki se vrši 15. t. m. ob 9. dopoldne v pisarni komande V. žandarmerijske brigade v Ljubljani glede izdelave hlač, da bo navedena licitacija javna ustrema in ne pismena (ofertalna) ter da je potrebno, da pride navedenega dne k licitaciji poinditi interesent.

× Tajnika (organizatorja) v važnem obmejnem mestu išče velika socialna organizacija. Ponudbe do dne 20. septembra na upravo «Jutra» pod «Nacionalen». Absolutna diskreacija častna stvar. Može brez rodbine z govorniškim darom, sposobnostjo pisati članke in socialno praks imajo prednost.

× Higijenična česalnica za dame O. Fettich-Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henné. El. masaža lica. Manikura. Izvršuje vsa lasna dela. Kujuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija.

× Kino «Ideal» bo predvajal v času od 18. do večer 16. septembra detektivski film «Strelovodna centrala» z glavno vlogo najboljšega svetovnoznane igralca detektivskih vlog Harry Hill. Kot prednaznailo se pa obvešča, da se s ponedelkom 17. septembra 1923. prične z predvajanjem filma v 3 delih «Most vzdihljajev» po znanem enakolimenskem romlanu — v katerem igra glavno vlogo Luciano Albertini.

× Klub akademikov inštruktorjev je določil na sestanku dne 10. septembra honorar za lekcijo minimum 20 Din. Delo izven lekcij se računa kot lekcija. Starši naj se obrnejo zaradi instrukcij na naslov: Klub akademikov inštruktorjev, univerza. — Odbor.

× Abiturijentom! Jug. napredno akademsko društvo «Jadrani» se začelo redno posloovati, na kar opozarja zlasti tovaršje abiturijente, ki se nameravajo vpisati na univerzo. Tajnik posluje vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in daje tov. novinec informacije o študiju na tu- in inozemskih univerzah. o strokah.

ki so zastopane na posameznih fakultetah, o življenjskih razmerah, štipendijah itd. (Novi člani se sprejemajo po vpisu na univerzo.) Informacije se dajejo ustmeno ali pismeno. Tajništvo se nahaja v lastnem društvenem domu. Naslov: Tomanova ulica 8, Ljubljana (na vrtu N. rodnega doma).

× Zahvala. «Društvo obrtnikov za Jesenicah» je darovalo 800 Din za nakup šolskih potrebščin ubogim šolarjem in sicer za Dovoje 50 Din, Jesenice 150 in Kor. Belo 100 Din. Podpisani se za volikodušni dar najskrenejše zahvaljuje. — Ivan Sega.

Porota

LJUBLJANSKA POROTA.
Ljubljana, 11. septembra

Prijatelj tuje lastnine.

Poljski delavec Josip Cizelj iz Prišenberga je velik sovražnik dela, zato pa tem večji prijatelj tuje lastnine. Brez dela večno se ne da živeti. Cizelj si je zato pomagal s tajnimi poseti in izmikaj pri takih prilikah vse, kar mu je prišlo pod roke. Osrečil je s svojim nezadržanim obiskom Fr. Hribernika v Celju, Janca in Ivano Berlec na Glincah in Cecilijo Košenina na Vrskem in si «izposodil» pri njih denarja, hranilnih knjižic in blaga. Cizelj se je zagovarjal, da je izvršil vsa svoja dejanja v pijanosti.

Porotniki so potrdili vsa tri glavna vprašanja glede izvršenih tatvin in obenem dodatno vprašanje, da je znala škoda manj kakor 40.000 K, nakar je bil Cizelj obsojen na 15 mesecev težke ječe, poostrene vsak mesec s temnico in postom.

Propalica.

Druga razprava je bila tajna. Rudar Florijan Drčar iz Litije, krepak mladnik, se je zagovarjal radi rop, posilstva in javnega nasilstva. Prava zver v cloveški podobi, skvarila pa ga je vojna. Po prevratu je kot vojak Narodne straže kradel kakor sraka. Leta 1919 je bil radi težkih spolnih bolezni oddan v garnizijsko bolnico v Ljubljani, odkoder pa je kmalu pobegnil in se potem klatil z nekim Alojzijem Sitarjem po litijskem okraju. Dne 24. marca 1919 sta prišla k neki ženski v Kremenjak pri kateri sta prenočila v skednju. Ponoči sta vdrla skozi dimnik v njeno hišo. Drčar jo je z bajonetom v roki spolno zlorabil in okužil s kapavico in sifilisom. Sitar pa je med tem ubil 15 jajc in pripravil krepčilo. Po zločinu sta si vzela za plačilo denarja in blaga, se dobro najedla in napila, zvezala prestrašeno žensko, ki se zagrozila, da ji zažgeta hišo in nato odšla. Drčar je bil kmalu aretiran v Zlidanem mostu, a je pozneje pobegnil v Avstrijo, dokler ga niso zopet prišli, dne 8. maja v Zibiki. Njegov tovariš Alojzij Sitar se je že l. 1919 obesil v ljubljanskih zapirih.

Florijan Drčar je bil obsojen na 12 let težke ječe.

CELJSKA POROTA

Celje, 11. septembra

V znamenju alkohola.

Ivan Zeleznik samski rudar v Lokal pri Trbovljah, je bil radi hudodelstva težke telesne poškodbe pred celjsko poroto že v poletnem zasedanju. Obravnavase je takrat preložila, ker se je ob dolženec zagovarjal z dedno slabomnostjo, kar je bilo treba šele dognati p zdravniku izvedencu. Ivan Zeleznik je 16. maja v Trbovljah, razgret od alkohola zabodel dvakrat z nožem v hrbet rudarja Franca Hribarja ter ga tretjič vrezal čez oko tako močno, da se je moral odstraniti operativnim potom. Obenem i oklal z nožem na hrstu tudi rudarja Av. Stermoleta.

Zdravnik izvedenec so na današnji ravnopravni preiskali oboženočeno duševno stnjenje in ugotovili, da je izvršil svoje delanje v popolni normalnosti. Porotniki: vprašanje glede težke poškodbe potrđ z 9 : 3 glasom, nakar je bil Zeleznik obsojen na 15 mesecev težke ječe.

Rop na cesti med Celjem in Vojnikom.

Miha Jerovšek, posestnik v Stranica je bil dne 26. maja s svojim kolesom Celju, ter je okoli 12. zapustil kavar Evropo. Grede je še obiskal dve gostili v Gaberjah, kjer je opazil dva gosta: sicer Ign. Caterja, tovarniškega delav iz Dobrave pri Vojniku in njegovega bratranca Martina Caterja, ne da bi ju znal. V drugi gostilni je Ign. Cater pustil lokal pred Jerovškom, se na enaenkrat pojavil za njim ter se obe za kolo, med tem pa tipal po Jerovškovi desni strani srujke, v koje notranjem: pu je imel denarnico denar in dve bele knjižici. Ko sta tako v medsebojnem prekanju prišla do kapelice v Zgor. i dinji, je obdolženec nenakrat zgrabil rovska, ga po daljšem boju podrl s krepkimi udarci na tla, mu vzel listin z 200 Din ter obe knjižici. Obdolženec je hotel še enkrat udariti, a Jerovšek je zopet opomogel in obdržal kolo, naj je Cater izgnil v temi. Ko so orož prihodnji dan izsledili obdolženca v gostilni v Ljubecni, ga je Jerovšek spoznal kot napadalca. Kljub temu dolženec krivdo zanika in prizna, da je bil omenjenega večera s svo bratrancom v obeh krčmah.

Cater je tudi danes trdovratno umor, čeprav je bil po izpovedbah postavljen popolnoma na laž. Porotniki so potrdili vprašanje glede umora z proti 1, nakar je bil obsojen Cater na 12 let težke ječe.

Domače vesti

Poslanec Reiser v Mariboru. Danes, dne 12. septembra, ob 8. zvečer, priredil posl. prof. Reiser v Narodnem domu v Mariboru predavanje o službeni pragmatiki, za katero ga je zaprosilo društvo jugoslovanskih državnih uslužbencev in vpokojencev.

Kralj na državnem posestvu Belje. Slovenskega odkritja spomenika kralja Petra na levem bregu Drave pri Osilju, ki se vrši dne 16. t. m., se udeležil tudi kralj. Pri tej priliki se bo vršil na državnem posestvu Belje lov.

Lokal Hrvatske Zajednice zapečaten. Včeraj je policija končala preiskavo v zadevi umora policijskega kontrolorja Galovića. Dognala je, da je bil začet napada prilikom manifestacij zasnovanih in dogovorjenih v lokalni Hrvatske Zajednice, v katerem imajo tudi Hanaovci svoj glavni tabor. Lokal je bil včeraj preiskavan in nato zapečaten. Na policiji so povedali aretirani Hanaovci, da so vsi člani Hanao bili pozvani od svojih voditeljev, da pridejo pred manifestacijo v Hrvatsko Zajednico v Petrinjski ulici. Tam so bili razdeljeni v čete, ki so se imele pomešati med manifestante. Ko je prišla povorka na Wilsonov trg, so pričeli Hanaovci izgovarjati vzkliki: «Doli kralj, živele republika, živele Radić!» Orjunaši so ostali mirni in niso reagirali. Na Galovića je streljal Stjepan Režek, ki se je takoj nato s tramvajem odpeljal v Hrvatsko Zajednico, kjer se je napravila zanj zbirka, da bi mogel pobegniti, kar pa se mu ni posrečilo. Režek se skriva v Zagrebu ali v okolici.

«Hrvat» zopet konfisciran. Zagrebška policija je včeraj zaplenila celokupno naklado blokaškega «Hrvat» radi protidržavnih člankov in notic.

Parastos dobrovoljcem v Beogradu. Glavni odbor Saveza Dobrovoljcev v Beogradu je dal v nedeljo, dne 9. septembra parastos svojim padlim tovarišem I. jugoslovanske dobrovoljačke divizije v Voznesenski cerkvi. Udeležili so se ga vsi v Beogradu živeči dobrovoljci pod zastavo beograjskega saveza dobrovoljcev ter je imel ob tej priliki bitoljski episkop Cvijić, ki je prišel v Beograd, da počasti spomin naših na Dobručko 1916. leta padlih junakov, krasen govor. Cerkev je bila polna predstavnikov vlade, oblasti in mnogih društev, čeprav je bila ravno na ta dan velika proslava «Privrednika». Nj. Vel. kralj je poslal svojega prvega adjutanta generala Hadžića. Prisostvovalo je več ministrov, zastopnikov raznih poslaništev, predstavniki vojaških in civilnih oblasti, predsednik beograjske občine G. Marjanović, admiral Priča, g. I. J. Davidović in še mnogo drugih dostojanstvenikov in mnogo oficirjev. Slava padlim junakom, ki so imeli najslabše orožje: ljubezen do domovine in v svobode!

Proslava udruženja rezervnih oficirjev. V soboto, dne 15. t. m. prirede podružnice Udruženja rezervnih oficirjev v celih državah svečane službe božje v spomin padlim borecem za svobode in v ujediničenju. Dne 15. septembra je namreč obletnica prodora solunske fronte in udruženje rezervnih častnikov želi ta dan posvetiti spominu svojih padlih tovarišev. V Beogradu se bo vršil v saborni cerkvi spominni verski obred, kateremu bo prisostvoval tudi kralj Aleksander, vsi poveljniki armad, predstavniki zaveznih držav, kraljevska vlada in drugi visoki gosti. Udruženje rezervnih oficirjev bo ob tej priliki obdarovalo vojne sirote.

Spominska plošča Joži Turku. V nedeljo, 9. t. m. je na Grinčevcu rodbina in ožji krog prijateljev odkrila dne 28. novembra 1922 ponesrečenemu avskultantu gosp. Joži Turku spominsko ploščo. V plošči so poleg napisane vklepane še sledeče besede: «Brat planinec, ki hodil toč mmo, spomni se Jože, ki je ljubezen do naših gora odteljal v življenjem. Pošlji mu onkraj groba poždrav, prevet z vonjem planinskih rož.» Plošča je iz črnega mramorja ter s cementom pritrjena na kraj, kjer je pokojnik tako tragično ponesrečil.

Jubilje učitelja. Iz Koroške Bele na Gorenjskem nam poročajo: V nedeljo, dne 9. septembra, je doživela naša občina redko slavlje. Narod je iskreno proslavil 25letnico službovanja prezastuženega narodnega delavca, nadučitelja Ivana Baraga na Koroški Beli. Ob 8. zvečer so mu priredili «Sokol» Javornik in Jesenice z godbo, požarna bramba z Javornika, tamburaški zbor, pevci, učiteljsko, šolska mladina in ogromna množica ljudstva podoknico. Po nagovorih zastopnikov vseh teh društev in korporacij se je slavljeneč ginjeno zabaval za dokaze simpatij, naglašujoč, naj velja to slavlje njegovega dela, a ne njegovi osebi. Tudi mi mu kličemo: «Še mnoga leta!»

Za ustanovitev univerze v Sarajevu. V petek se je vršila v dvorani trgovske in obrtne zbornice v Sarajevu anketa sarajevskih akademikov, da pripravijo akcijo za osnivanje univerze v Sarajevu. Po otvoritvi ankete po stni. phil. Zapletli se je razvila daljša debata, katere so se med drugim udeležili intendant Grđić, profesor Maraković, ravnatelj Čuković, poslanec Stjepan Kobasica in tajnik «Prosvete» Vasilj Grđić. Nato je bil izvoljen pripravljalni odbor, v katerega so vstopili sledeči gospodje: načelnik prosvetne-

ga oddelka pokrajinske uprave dr. Kramanović, intendant muzeja Stepan Grđić, prof. dr. Mandić, prof. dr. Maraković, po eden predstavnik advokatske in trgovsko - obrtniške zbornice, prof. dr. Miron, inž. dr. Turina in dr. Jovo Zubović.

Kongres inženjerjev v Splitu. Dne 8. septembra je bil otvorjen v Splitu kongres jugoslovanskih inženjerjev, katerega se je udeležilo 120 delegatov iz vse države. Kongresu je predsedoval inženjer Dimitrijević. V nedeljo so bili udeležniki na izletu po srednji Dalmaciji, v ponedeljek se je kongres končal. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se med drugim zahteva železniška zveza Dalmacije z notranjostjo ter da se zgradi v Splitu velika trgovska centralna luka za Jugoslavijo.

Pod tujim jarmom. Okrajni šolski nadzornik za gorško okolico, Rubbia, je razposlal vsem slovenskim učiteljem in učiteljicam osebno vabilo, naj se vpišejo v fašistovski sindikat. Postavil jim je rok do 10. septembra. Vsakdo mora do tega dne z lastnim podpisom izjaviti, ali vstopa med fašiste ali ne. Kak uspeh je imel ta nečuvstven stenet na politično svobodo slovenskih učiteljev in učiteljic na Gorškem, nam še ni znano. Vsekakor pa predstavlja nov korak k asimilaciji našega življa.

Akademiki! Danes ob 4. uri popoldne je v univerzni zbornici protestna skupščina proti nameravam uvesti visokih študijskih taks, vsled katerih bi bil marsikomu študij onemogočen. Udeležite se politično svobodo. Centralno tajništvo jugoslovanske napr. omladine iz Slovenije in kat. akademiki svet

Študentska pragmatika za državne nametence izda Tiskovna zadruga v «Zbirki zakonov» kot posebno knjižico. Brošura izide v kratkem.

Smrtina kosa. V Brežicah je umrl 10. t. m. tamonjki mestni župnik G. Josip Mešiček. Pokojnik je bil jako zabaven družabnik in splošno priljubljen med Brežičani. Politično se ni udeleževal. Bodi mu ohranjen lag spomin! — V Mariboru je umrla v ponedeljek popoldne bivša uradnica okrožnega sodišča, gospodična Dragica Miklavč iz Gorice. Pogreb bo danes ob pol 17. uri na magdalenski pokopališče.

Proslava 15letnice septembrskih dogodkov v Celju. Dne 20. septembra 1908., ko sta padli v Ljubljani kot žrtvi avstrijske soldateske Rudolf Lunder in Ivan Adamič, so pobesneli Nemci, oboroženi s samokresi, gorjčami in gniliimi jajci napadli v Celju Slovence, ki so imeli v Narodnem domu veselico, razbijali slovenske trgovine in nasikovali Narodni dom. 15letnico teh dogodkov proslavi letos «Klub napr. slov. akademikov v Celju» z delom za naše zaslužene brate v Korotanu in bodo člani 20. septembra nabirali po hišah knjige za koroško mladino, ob 20. zvečer pa bo v veliki dvorani Narodnega doma slavnostno zborovanje, na katero so vabljena vsa narodna društva.

Strah ima velike oči. Iz Zagreba se nam poroča: O priliki veselja dogodka v kraljevski hiši je bilo videti v Zagrebu poleg državnih, hrvatskih in srbskih tudi razne društvene zastave. Med drugimi je razobesilo skavtsko udruženje raz kotarskega sodišča, kjer ima svoje prestore, plavo zastavo s hebeardo in napisom: «Budi spreman!» Takoj je bil ogenj v strohi Blokaški dnevniki «Večer» je priobčil namreč še istega dne senzacionalno vest, da visi na državnem poslopiju — pomislite! — «korjunaška zastava» in da je zagrebško meščanstvo jako vznemirjeno. Bila pa je čisto nedolžna skavtska zastava. Prav so pripomnili «Novosti», da je razlika med orjunaško in skavtsko zastavo ravno taka, kakor med uredniki «Večeri» in «Orjune». Blokaški dnevniki «Večer» je skušal seveda potem prikriti svojo blamažo s sramežljivim pozivom, naj se v prihodnjih razobesijo samo hrvatske pomote, da se ne bo meščanstvo po nepotrebnem razburjalo. Strah ima res velike oči in oni, ki vidi v skavtski zastavi orjunaško, vidi razburjenje tudi tam, kjer ga ni.

«Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo dne 11. t. m. prinaša kraljev manifest ob priliki rojstva prestolonaslednika in zdravniško izvestje. Nadalje razpis natečaja za sprejem gojencev v vojaško-veterinarsko šolo v Beogradu in razglas o vpisu v državno železničarsko-prometno šolo v Beogradu.

Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada radi poprav in ssaženja uradnih prostorov v dnevih 13., 14. in 15. septembra ne uraduje.

Ustavljen živinski sejem v Mariboru. Včeraj bi se moral vršiti v Mariboru običajni živinski sejem, na katerega je bilo prignanih 575 glav. Med prigonom pa je živinozdravnik Rojko ugotovil pri nekem transportu živine iz Hrvatske slinovko. Javil je takoj zadevo polr. upravi v Ljubljano, ki je nato ustavila sejem. Samo mesarjem je bilo dovoljeno nakupiti za najnujnejšo potrebo nekaj živine, vso ostalo živino po so morali kmetje takoj odgnati domov.

Preveliko navdušenje so pokazali povodom rojstva prestolonaslednika subotški Srnaovci. Mestni župan je odredil bakljade ure svetiljavo za čas od osme do devete ure in je, seveda, tudi sam razsvetil svojo okna. Ko pa je moral oti župan s svojo družino na banket ob 9. uri je luči ugasnil. To so porabili Srnaovci in so županu — razbili okna. Policija je prejela glavne krivice in dobili bodo zasluženo kazen.

Dr. Galovića. Kako je znano, je bil povodom manifestacij pretekli štetek zvečer v Zagrebu od hanaovske roke umorjen eden od najboljših policijskih uradnikov v Zagrebu Galovića, ki je zapustil vdovo z dvema otrokoma. Notranje ministristvo je sedaj odredilo, da se Galovićevo družini izplača kot prva podpora 10.000 dinarjev.

Poštar na Črnučah pri Ljubljani. Včeraj popoldne je posestnica Ivana Čizman, (p. d. pri Gorenjem kovaču) blizu znane gostilne «Pri rogovilku» na Črnučah pekla kruh. Najbrže so se vnele saje in iskro so zanetile požar, ki se je nagloma razširil in objel vso hišo. V podstrešju je ležala bolna domača hčerka, ki si je rešila življenje s tem, da je skočila skozi okno, pri čemer se je k sreči samo lahko poškodovala. Iskro so švigale na vse strani in kmalu zapalile tudi gospodarsko poslopje, v katerem je našel ogenj obilo hrane, posebno slame in sena. Domačini so takoj prihiteli nesrečnici na pomoč in ji pomagali rešiti, kar se je sploh dalo. Spravili so na varno zlasti premičnine. Gasilec iz Črnuč, Ježice in Nadgorice so se morali žalibog omejiti samo na lokaliziranje požara, da preprečijo še večjo nevarnost, kar se jim je po težkem delu tudi posrečilo. Hiša in gospodarsko poslopje sta pogorela do tal. Škoda je velika in občutna tembolj, ker je krita samo z neznatno zavarovalnico.

Smrt v vlaku. V savinjskem vlaku, ki pripelje zvečer v Celje, so našli v nedeljo, dne 9. t. m. v vozu mrtvega Novice Glogoviča, učitelja iz Prilepa. Zdravil se je dva meseca v Topolšnici za jetiko. Ko se je nameraval vrniti domov, ga je med potjo doletela smrt. Pokopali so ga na celjskem pokopališču.

LUCIFER?

Nehvalečni samomorilec. Učitelj gospod Zemljič je našel v nedeljo popoldne v D. M. v Brezju pri Mariboru na nekem vrtu na češnji obešenega nekega človeka. Skočil je takoj k njemu in ga snel z vrvi. Neznavec je ostal še nekaj časa nezavesten, ko pa je prišel k sebi, je nagovoril rešitelja z besedami: «Vi ste sicer dober človek, meni pa ste napravili krivico. Pred očmi se mi je bliskalo in čez dve minuti bi bil že srečen!» Bil je to nad 60 let stari bivši železničar Josip Herman iz Podbrezja.

Milijonska kazen tihotapca. V Dolnji Lendavi so cariniki zasačili tihotapca Franca Reicha pri vtihotapljenju igralnih kart ter ga pravomočno obsodili poleg plačila rednega davka in velike takse na 1.800.000 Din kazni. Ker Reič še neobčajne globe ni mogel izročiti, čeprav je imel gotovo precej-lepe dohodke, mu je carinarna spremeniła denarno globo v zaporno kazen. Odsedeti bi moral prav za prav za vsakih 10 Din eden dan. Vendar so mu prisodili skupaj le 865 dni. Mariborska carinarna je malo otrejša; ona prisloja v takih slučajih po tri leta. Reič bo prebil svojo kazen v zaporih mariborske jetnišnice, kamor se je preselil ravno na Mali Šmaran. Tja je delegirala v soboto tudi mariborska carinarna dva tihotapca Julija Lazarja in Ivana Dravca, ki bosta tudi gostovala vsak po eno leto v družbi g. Reicha. Mariborska jetnišnica pa redi še seve tudi več manjših tihotapških grešnikov.

Električna masaža lica in manikura za gospode in dame ter vsa lasna dela se strokovno izvršujejo; poseben oddelek za strizženje otrok, separiran vhod za dame skozi vožo; zaloga parfumerije, moderna higijenična brivnica. Aleksander Gjad, Kongresni trg 6. 1962

Za vse, ki prihajajo v Ljubljano po zdravila, je najprirodnejša nova lekarna Ramor, na Miklošičevi cesti v neposredni bližini glavnega kolodvora. 1319

Vsak kadilec, kateri uporablja «Ilos-pasto za čistjenje zob, je sigurno oprosčen močnega duha iz ust. — Dobiva se povsod. 157

Zahtevajte po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah specialna vina v steklenicah slovite trdke Gjure Valjak, Grajska klet v Mariboru. 166



Zahtevajte povsod samo Ides - atracen črnilo, katero se prodaja v korist 4855 «Jugoslovanske Matice».

Gospodarsivo

TRŽNA POROČILA.

Novosadska in beograjska blagovna borza (11. t. m.) radi pravoslavnega praznika sv. Ivana Krstitelja nista poslovali.

Zagrebska blagovna borza (11. t. m.) Moka: «0», sipka, baška, franko Ada, blago 560; baza «0», sortirana, Ada, blago 555; «2», Ada, blago 505; «6», Ada, blago 405; «0», sipka, banatska, franko vagon Beograd, blago 550; «5», banatska, franko Veliki Bečkerek, blago 450. Turšica: baška, franko Sv. Ivan, blago 272.50. Pšenica: banatska, 80 kg, Zenta, blago 345. Oves: rešetan, slavonski, pariteta Zagreb, blago 255. Fižol: beli, franko slavonsko-hrvatska postaja, denar 470; pisani, franko vtovorna postaja, denar 440. Tendence v moki in pšenici čvrsta.

Dunajski svinjski sejem (11. t. m.) Dogon 4236 komadov; od tega 126 domačih, 2620 iz Jugoslavije, 862 iz Nizozemske, 400 iz Madžarske, 171 iz Memla in 57 iz Belgije. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: debele po kakovosti 22 — 24.5, mesnate 24 — 29. Napram proštemu tednu so padle cene mesnatim svinjam za 1500 — 2000 aK pri kg.

HMELJSKA TRŽNA POROČILA.

Žatec (Češkoslovaška), 10. septembra. Živahno povpraševanje, cene rastejo. Hmelj se je tržil po 2800 do 3000 Kč za 50 kg (okrog 630 — 670 naših kron za 1 kg). Razpoloženje čvrsto.

Žalec (Savinjska dolina), 11. septembra. Živahna kupčija. Doslej prodana količina hmelja letošnje letine v Savinjski dolini se cenl na eno tretjino vsega pridelka. Včeraj so bile cene 105 Din (420 K) za 1 kg. Cene savinjskemu hmelju so kljub dobri kakovosti blaga nizko pod svetovno pariteto.

Novi Sad, 10. septembra. Pridelek hmelja južni Bački posebno v slovaških selih v Gložanih, Petrovcu in Kisaču, je letos tako obilen, kakor ni bil že 30 let. Kupčija je zelo živahna. Nakupovalci so večinoma Cehi. Kakor javljajo, je bila dosedanja tamkašnja cena 19.000 Din za 100 kg, kar pa je pri sedanjem položaju na svetovnih hmeljskih tržiščih popolnoma neverjetno.

V trgovinski register so se vpisale nastopne firme: J. Matičič, lesna trgovina v Dobu; Samu Schwarz, žitna trgovina v Dolnji Lendavi; Ivan Exler, lesna trgovina v Kamniku; Anton Jerab, strojarna in trgovina z usnjem v Kamniku; Ivan Petek, trgovina z mešanim blagom v Kamniku; Oskar Simon, vin-ska trgovina na debelo v Krtni; Stanko Florjančič, trgovina z železnilno v Ljubljani; R. Bizjak, urar in optik v Mariboru; Srečko Pihlar, trgovina z mešanim blagom na drobno v Mariboru; A. Reisman, agentura, komisija in specijacija v Mariboru; Edo Pungartnik, trgovina z mešanim, specijerskim, materialnim in kolonialnim blagom na drobno v Planini pri Rakeku; Tondolo Guido, izdelovanje in prodajanje opeke v Prelesju pri St. Rupertu; Ante Košmelj, carsko posredništvo na Rakeku; I. Roje, praženje žitne kave na Selu pri Ljubljani; Katarina Telič, trgovina z mešanim blagom v Starem trgu; Terezija Rupar, lesna trgovina pri Sv. Vidu nad Cerknico; Jožef Rebolj, trgovina z živino v Trzinu.

Davek na pošlovni promet. Generalna direkcija neposrednih davkov je v nekem konkretnem primeru z razpisom z dne 28. julija 1923, št. 19.805 odločila, da so davkoplačevalci dolžni voditi knjigo opravljenega prometa za davek na poslovni promet, ako celokupni pro-

met, torej vstaveži z izvozom opravljen promet, preseže vsoto 860.000 Din, ki utemeljuje dolžnost voditi knjigo. Davkoplačevalci, ki se bavijo z izvozom, so dolžni v prijavah izkazati celokupni promet, od tega odbiti z izvozom v inozemstvo doseženi promet in odbitek na zahtevo utemeljiti z overjenimi predpis carinskih deklaracij ali drugimi verodostojnimi dokazili.

Načrti o novi valuti v Nemčiji. Iz Berlina poročajo: O snovanju nove valute se med interesiranimi krogi mnogo razpravlja. Državni gospodarski svet je sestavil načrt, ki predvideva izdajo nove zlate valute po Državni banki. Temu načrtu se protivijo industrijski in poljedelski krogi, ki ponujajo projekt, po katerem naj se izda najprej po načrtu dr. Helffericha tako zvani rženi bankovec, utemeljen na ceni važnejše nemške žitne vrste. Za to bi se morala osnovati lastna rženovalutna banka. Obenem naj bi se z ustanovitvijo zlatonovečanične banke pripravljala prava zlata valuta. Pri tej pa država ne bi smela biti udeležena. «Die Zeit» poroča, da bo nova valuta sleer temeljila na dr. Helfferichovem načrtu, vendar bo postavljena na zlato in ne na rž. Po zadnjih vesteh iz Berlina je vprašanje nove valute že končno rešeno. Osnovala se bo nova emisij-ska banka, ki bo izdajala zlate novčani-ce neodvisno od finančnega ministristva, a v zvezi z državno banko.

Vrednost letošnje madžarske žetve znaša po službeni cenitvi 2.3 milijona madž. kron po sedanjih cenah, in sicer za pšenico, rž, ječmen in oves v skupni količini 34.5 milijona metrekih stotov.

Domače borze

11. septembra:

ZAGREB. V efektih je bila tendenca nekaj čvrsteja pri manjšem prometu, ker bil poset borze zaradi judovskega praznika manjši. V devizah je nastopilo danes oproti nazadovanje. Narodna banka sploh ni mogla prodajati, ker je bila predraga, tečajji so zaključili na bazi 5.95 do 6 švicarskih frankov za 100 Din. Nazadovanje sta se bolj upirala Pariz in Trst, ki sta obenem s Prago mednarodno čvrsta. Notirale so devize: Amsterdam 3615—3630, Dunaj 0.13—0.131, Berlin 0.0002—0.0005, Budimpešta 0.53—0.55, Bukarešta 0—43.75, Italija 412—415, London 423.5—425, Newyork 424—425, Pariz 525—535, Praga 277—279, Švica izplačilo 1675—1685, Švica ček 1672.5—1680, Varšava 0—0.0895; valuta: dolar 92 — 92.5, avstrijske krone 0.1315—0.134, madžarske krone 0—0.45, napoleondori 0—360, leji 41—0, švicarski franki 1660—1670; efekti: Hrvatska eskomptna 175—177, Kreditna Zagreb 155—160, Hipotekarna 145—160, Jugoslovanska 161.5—162.5, Ljubljanska kreditna 232.5—235, Pralrediona 1185—1195, Slovenska 110—112, Eksploatacija 225—230, Sečerana Osijek 2270—2300, Narodna šumska 138—140, Našička 160—170, Gutmann 1575—1610, Slavonija 227.5—235, Trbovlje 945—950, 7 % investicijske 69.5—71.

BEograd. Borza zaradi pravoslavnega praznika ni poslovala.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorci «Jutra». Odgovorni urednik Fr. Brozovič.

Najboljši premog, drva in oglje

kupite najceneje pri 113 Družbi ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.



Mestni občinski zastop v Brežicah javlja tužno vest, da je njega velezaslužni odbornik, prečastiti gospod

Josip Mešiček, kanonik, dekan in mestni župnik

dne 10. septembra preminul. Pogreb dragega pokojnika se vrši v četrtek 13. septembra ob 10. uri dopoldne.

Brežice, 11. septembra 1923.

Mestni občinski zastop Brežice.

Mali oglasi

Plačilo z državnim davkom na laserate vred do 20 besedi Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par
voč. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v znakah). Na vprašanja odgovarja uprava le, ako je vprašanje
priloga znanca za odgovor ter manipulacijske pristojbine (1 Din).

Službe

Lesni strokovnjak

z devetletno prakso, sposoben
voditi vsako šago ali skla-
diti, laže primerne službe.
Razem slovensko, nemško, če-
škosko in italijansko, govo-
rim in pisam perfektno slo-
venski, laže vsake kraje
Vojvodine. Cenjene ponudbe
pod „Lesni strokovnjak“ na
upravo „Jutra“. 9603

Gospodična

želi mesta v kavi pisarni v
Ljubljani kot pomožna moč,
ker bi se rada izobrazila v
pisarniških poslih. — Cenjene
ponudbe pod šifro „Marijiva
9879“ na upravo „Jutra“.

Samostojna kuharica

sedemdeset let, z večletnimi iz-
pustitvami, želi sprejeti
službo v kakor boljšo hišo.
Pisane ponudbe pod šifro
„Zanesljiva moč“ na upravo
„Jutra“. 9867

Vpokojen orožnik

trajno penzije, samostojen, laže
službo kot pisarniški sluga,
paznik ali nočni čuvaj.
— Ponudbe pod „Vesten“ na
upravo „Jutra“. 9886

Lesni manipulant

in knjigovodja, laže primerne
službe. Nastopi takoj. — Po-
nudbe pod „F. N. Radovičja
št. 50“. 9881

Fotografski učenec

ali učenka, se takoj sprejme.
Naslov pove upravo „Jutra“. 9889

Bančna uradnica

z večletno bančno in trgov-
sko prakso, prevzame pri-
močno delo za 2 uri na dan
ter ob nedeljah. Ponudbe pod
„Vesta in pridna“ na upr.
„Jutra“. 9900

Močnega vajenca

zdravega, lažem za mesarsko
obrt. — Naslov pove uprava
„Jutra“. 9890

Deklica

stara 15 let, 6 razr. osnovne
šole, laže mesta učenke v tr-
govini mešane stroke. — Po-
nudbe na M. Naglič, Radovičja
št. 50. 9898

V lesni stroki

dobro izurjen mlad moč, laže
službo delovodje, ozir. prev-
zemača, ima široko poznanje
v inženirski, govoril sloven-
sko, nemško in italijansko,
laže tudi sam vse spedi-
cije. — Ponudbe pod „Lesni
strokovnjak“ na Aloja Com-
pany, Ljubljana, Kongresni
trg 3. 9882

Kontorska moč

prvovrstna, (vodja pisarne in
poslovođa) veče veče jezikov
(slov., nem., ital. in srbi),
knjigovodstva, strojepljenja, ste-
nografije, dober korespondent
in organizator, laže primer-
nega mesta. Cenjene ponudbe
se prosil na upravo „Jutra“
pod „Prvovrstna moč“. 9835

Gospodična

trgovsko izobrazena z neko-
liko praks, veče tudi šiv-
anja, laže primerne mesta
v Ljubljani, eventualno samo
za dopolnanske ure. Ponudbe
prosi na upravo „Jutra“ pod
„Trgovsko izobrazena“. 9896

Krepkega dečka

popolnoma zdravega, strogih
poštenih kmetijskih staršev, s
dobro šolsko izobrazbo, laže
za takojšnji nastop večja
manufakturna in sprečirij-
ska trgovina na dežel. Ta-
kojšnje ponudbe pod šifro
„Učenec 1000“ na upravo
„Jutra“. 9809

Za pouk v nemščini

štetnega fantka, se laže go-
spodična ali gospa, za 2 uri
vsako popoldne. Naslov pove
upravo „Jutra“. 9806

Izvrstna kuharica

poštena in zanesljiva, z več-
letnimi najboljšimi izpustitvami
želi mesta kuharice pri kavi
boljši družini v Ljubljani.
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Kuharica“. 9795

Izurjena pletilka

na stroj se laže. Naslov pove
upravo „Jutra“. 9784

Kontorska moč

z dve in polletno prakso,
zmožna slov. in nem. jezika,
knjigovodstva, strojepljenja in
vseh pisarniških del, želi
premeniti službo. Kraj polju-
ben. Cenj. ponudbe pod šifro
„Zanesljiva moč“ na upravo
„Jutra“. 9754

Šteparica

za čevljarstvo obrt, se laže.
Samo prvovrstna moč, a celo
okrobo v hiši. Plača postran-
ska stvar. — Anton Sopar,
Bled št. 19. 9748

Gospodična

veče vseh pisarniških del,
z devetletno prakso, želi mesta.
— Gre tudi v kak drug od-
daljen kraj ali na deželo. —
Naslov pove upravo „Jutra“
9740

Vzgojiteljica

se laže k šestletni deklici. —
Ponudbe na naslov: Tončka
Mastnak, Celje, Kralja Petra
cesta št. 22. 9734

Obratni vodja

za premogokop na Dolenjs-
kem, se laže. — Prošilci naj
poslije svoje prošnje, kate-
rim naj bodo priloženi pre-
pisali pričevalni in opisano do-
sedanje delovanje, kakor tudi
za zahtevkom plače, na Rud.
podjetje Adolf Foglar v Pol-
canah. Znanje slovenske ali
srbohrvaščine je pogoj. 9854

Prodaj

Mayerjev
Konversations-Lexikon
17 zvezkov: — Brockhausov
Lexikon iz l. 1927, 10 zvez-
kov; — Ost-ung. Geographi-
sche, 4 knjige; skupaj 31
knjig, ki so napredni vse
skupaj, ali pa ločeno. Naslov
pove upravo „Jutra“. 9878

Več otroških vozičkov

lesenih, se po ugodni cen-
(125 Din) proda. Naročila
na naslov: „Rado, poštno-
leže, Hrastnik“. 9889

Volna

za šimnice in drugo, se pro-
da. Vpraša se: P. F., Ljub-
ljana, Zrinjskega 5, I. nadst-
r. 9871

1 garnitura stožnih koles

(Kogelradpar), prestava ca
1:2, širokotelesni zobov les na
selezo 80-120 mm. Ponudbe
na Rantov mltn, Podbrezje,
Gorenjsko. 9541

Spainica

za eno osebo, zelo malo rab-
ljena, laže trdega lesa, se radi
pomankanja prostora ugodno
proda. — Naslov pove upravo
„Jutra“. 9883

Lep otroški voziček

se proda za 2500 K. Naslov:
Vodmat, Zelena jama št. 130.
9843

Otroški sport voziček

s strelco, se proda po niski
ceni. Polze se v slaščičarni
v Kolodvorski ulici št. 6 v
Ljubljani. 9766

5 shrambnih sodov

(Lagerfasse) alžani, hrastovi
s železnimi obroči okovani,
od 1300-1900 litrov, dobro
ohranjenih, proda Franc Lo-
gar, gostilničar v Hrastniku
pri Zidanem mostu. 9744

Rabljeni pisalni stroji

najboljše znamk, dobro po-
pravljeni, napredni. — Ant.
Rud. Legat, Maribor, Slo-
venska ulica 7. Telefon 100.
9622

Otroška postelja

dobro ohranjena, belo pleska-
na, se proda. — Naslov pove
upravo „Jutra“. 9446

Elektrotehniški

materijal od instalacij in
motorji, se po vsako tvor-
niško ceno ugodno proda. —
Vprašanja in dopise na upr.
„Jutra“. 9432

Avto

francoske znamke „Dedion“
Bontona, s 4 sedeži, dobro
ohranjen, se proda. Cena Din
100.000. Rauter Maria, Mar-
ibor, Maistrova 17. 9709

Kupim

Polhovne kože

in vse druge kože divjačine,
kupiše vsi vsi leto trgo-
vina usnja D. Zdravšč, Ljub-
ljana, Sv. Florijana ulica 9.
175

Črešnjevne hlode

(secepljene) kupim ne izpod
30 cm debeline, veče vagonov
pod pogojem, da je šaga za
takojšnje žaganje v bližini.
— Cenjene ponudbe od emb.
franko slučajne šage na
trgov. P. Higerperger v
Celju. 9443

Znamke

posamezne, v serijah in v
celih zbirkah, kupuje, pro-
daja in zamenja Josip Ser-
bec, Slovenjgradec. 9830

Kupim 250 metrov dolžne

starih rabljenih tračnic
za poljsko železnico, profil
6-7 cm. Kdor ima take za
prodati, naj sporoči Antonu
Pogačniku, Podmart. 9826

Dve pisalni mizi

dobro ohranjeni in registra-
turni za pisarno, se kupi.
Ponudbe pod „Pisarna“ na
upravo „Jutra“. 9800

Večja registr. blagajna

se kupi. Ponudbe na upravo
„Jutra“ pod „Takoj“. 9326

Nerabna pneumatika

(stara), se kupi v vsaki
množini. Avtozavodi E. Ross,
Ljubljana, Poljanska cesta
št. 69. 9797

Fotografske aparate

in k temu spadajoče pre-
metne kupim. A. Rasberger,
Sodna ulica št. 2. 9466

Gramofonske plošče

zamenjam in kupujem. Raz-
bite in dolžane ne sprejemam
A. Rasberger, Sodna ulica 5.
9463

Stanovanja

Mesečna soba

lepe opremljena, z električno
razsvetljavo, se odda takoj.
Naslov pove upravo „Jutra“
9880

Akademik išče sobo

eventualno s hrano. — Dopis
na upravo „Jutra“ pod šifro
„Akademik“. 9872

Soba

s posebnim vzhodom, s po-
hiškom ali brez njega, se
laže. Ponudbe na upravnistvo
„Jutra“ pod „Soba“. 9875

Na hrano in stanovanje

se sprejme dijak. — Naslov
pove upravo „Jutra“. 9868

Opremljena sobica

s posebnim vzhodom, se odda
s 15. septembrom. — Naslov
pove upravo „Jutra“. 9895

2000 Din

dam onemu, ki preskrbi mir-
nemu zakonskemu paru brez
otrok 1-3 prazni sobi s
vporabo kuhinje v mestu. —
Naslov pove upravo „Jutra“
9906

Na stanovanje in hrano

se sprejme boljši sostanova-
lec. Naslov pove upravnistvo
„Jutra“. 9908

Odobreno od ministrstva Narodnega zdravja novoiznajdeno
in klinično preizkušeno zdravilo kot najboljšo sredstvo proti
reumatizmu je

„RADIO-BALSAMICA“

dr. Ivana Rahlejeva.

Zdravilo je patentirano in zaščiteno z znamko v naši
državi in v vsem kulturnem svetu. Izdeluje in razpošilja se po
vsem svetu samo iz laboratorija dr. Ivana Rahlejeva iz Bleda,
sedaj preseljenega iz Ljubljane v Beograd. Za informacije in
narčila se je obrniti na laboratorij dr. Ivana Rahlejeva,
Beograd, Kosovska ul. 43. 4660

RAZGLAS.

Na predlog Antona, Franceta, Ane, Franciške in Jožefa Štigelj in Marije
Primožič se bo s sklepom okrajne sodnije v Laškem z dne 12. julija 1923. dovoljena

prostovoljna javna dražba

njih posestev vrhila na licu mesta

dne 23. septembra 1923. od 10. ure dopoldne naprej.

Na dražbo pridejo posestva pod vl. št. 15 kat. obč. Okroglice, 106 in 144 kat.
obč. Radež brez pritlikla vsako posebej in se bo dražbalo najprej posestvo vl. št. 15
kat. obč. Okroglice bl. št. 10 v Razboru nad Loko pri Zidanem mostu, ki obstoji
iz hite št. 10 v Razboru, gospodarskega posloja in kozolca s skupnim površjem
10 a 25 m², njiv s površino 8 ha 30 a 94 m², travnikov s površino 2 ha 05 a 80 m²,
vrtov s površino 12 a 38 m², vinogradov s površino 50 a 59 m², pašnikov s površino
1 ha 38 a 51 m² in gozdov s površino 10 ha 91 a 28 m²; potem se dražbata po-
sesti vl. št. 106 in 144 kat. obč. Radež vsako posebej, ki obstojita vsako iz kleti
in vinograda in pašnika s površino 43 a 78 m², ozir. 71 a 68 m².

Izključna cena za posestvo vl. št. 15 kat. obč. Okroglice znaša 125.000 Din,
za posesti vl. št. 106 in 144 kat. obč. Radež pa za vsako 7500 Din in se pod to
ceno posestva ne prodajo. Vsak dražitelj mora pred pričetkom dražbanja položiti
kot vadij 10 %, izključne cene v gotovini ali hranilni vlogi v roke sodnega komisarja.
Dražbo predlagajoč lastniki posestev si pridržijo pravico, najvišje ponudbe
v osmih dneh po dražbenem naroku sprejeti ali pa odkloniti.
Drugi dražbeni pogoji se morejo vpogledati v pisarni sodnega komisarja.

Laško, dne 10. septembra 1923.

AVGUST DRUKAR, notar kot sodni komisar.

OGLAS.

Direkcija državne imovine „Belje“ v Kneževu (Baranja) javlja, da
bo dne 20. septembra ob 11. uri dopoldne v prostorih direkcije
pismena ofertalna licitacija za nabavo okoli 20.000 va-
gonov premoga temne barve, proizvod naše ali katere tuje zemlje.

Pogoji licitacije so nastopni:
1. Dražbenik se mora zavezati, da premosti takoj dobavi;
2. da v ponudbi navede provenienco in vrsto premoga;
3. cene se morajo računati za vsako vrsto in provenienco posebej,
in sicer franko postaja Beli Manastir.

Ponudba mora biti kolkovana s kolkom za 20 Din in poslana v
zapečatenem zavrtiku direkciji najpozneje do dne 19. istega meseca v
Kneževu; a ponudniki, ki osebno pridejo, lahko ponudbe izroče na dan
licitacije do 10. ure dopoldne odrejeni komisiji.

Kavcija za naše državljane s 5 %, a za tuje z 10 %, se mora
položiti v zmislu čl. 89 zakona o drž. računovodstvu.

Licitanti, ki pošljejo ponudbe pismenim putem, pa ne pridejo osebno,
morajo svoji ponudbi priložiti verz o položeni kavciji.

Licitacija je za ponudnika obvezna takoj, za direkcijo pa, ko jo
ministrstvo za finance odobri.

Pravico udeležiti se te licitacije imajo samo oni, ki s potrdilom
pristojnih zbornic dokažejo pravico do tega posla in ki dokažejo, da
so plačali davek za tretje četrtletje t. l.

Iz pisarne direkcije državne imovine Belje v Kneževu
dne 7. septembra 1923. g. št. 9982. 4851

Stanovanje brez hrane

laže dijak. Ponudbe poslati
na upravo „Jutra“ pod šifro
„Dijak“. 9805

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje
in hrano. Nadzorstvo dobro.
Naslov pove upravo „Jutra“
9848

Dva dijaka

nizjih razredov srednje šole,
iz boljše družine, se spre-
jmeta na stanovanje s hrano.
Kje, pove uprava „Jutra“
9841

Sobo

s 2 ali 1 posteljo in elektr.
razsvetljavo oddam onemu, ki
mi posodi 2000 dinarjev, ali
plača stanovanje za tri me-
sece naprej. Ponudbe na upr.
„Jutra“ pod „15. september“
9802

Elegantno oprem. soba

se odda boljšemu gospodu. —
Ponudbe na upravo „Jutra“
pod „Snažna soba“. 9793

Naslovi

dobrih in zanesljivih stano-
vanj za dijake in dijakinje
se dobijo pri gospodu M. Li-
karju, Poljanska cesta št. 57
vila Bergman. 9883

Glasba

Glasbene potreščine

prvovrstne strune in vijoline
kupite najceneje pri Minki
Modic, Ljubljana. Kopitarje-
va ulica 1 (trafična napredni
„Jugoslov. tiskarne“). 9902

Gostilj ponudbo

birati učitelj „Glasbene Ma-
lice“ po znanih cenah. —
Naslov pove upravo „Jutra“
9786

Imenitne citre

45 let stare, dobro ohranjene,
kakor popolnoma nove in du-
najske citrarske šole Umlauf,
se prodajo. Cena po dogovoru
Vprašanja na upravo „Jutra“
9817

Srna

4 mesece stara, navajena lju-
di, je naprodaj. Naslov pove
upravo „Jutra“. 9888

Lovski pes

čistokrvni pišcar, se radi po-
manjkanja lova posreči proda-
ti. — Ponudbe pod „Čistokrvni“
na upravo „Jutra“. 9876

Mlad pes dakel

se je izgubil v nedeljo po-
poldne v Komenskoga ulici,
baje je šel s nekim belim
psom. Kdor mi ga vrne, dobi
nagrado. J. Medved, Sodna
ulica št. 7. 9792

Napredni

Hiša — vila

v izvršnem stanju, ima ob-
širno dvorišče ter bi bila
pripravna za kakor industrijo,
se proda po zelo niski cen-
i. Je prodajno zidana, ob Tr-
žanki cesti, blizu tobačne to-
varne, obsega 8 stanovanj. —
Cena 300.000 Din. — Naslov
pove upravo „Jutra“. 9802

Nova hiša

s 5 sobami, kuhinjo, kletjo,
gospodarskim poslopjem, ne-
kaj zemlje, vse pri glavni
cesti, pripravno za trgovino
in vsako obrt, se da v najem.
— Poizve se pri lastniku:
Drago Ula, Šmarjeta, Rim.
toplice. 9883

Hiša

s 3 sobami, 1 travnikom in
2 njivami, je radi preselitev
naprodaj v hiški vasi št. 94.
pošta Kotečje. 9764

Realitetna pisarna

Arzenšek & Comp., d. s. o. z.
Celje, Kralja Petra cesta 22
ima naprodaj: hiše, vile,
graščine, gostilne, trgovine,
vaskovratna kmetijska posest-
va, gozda in veleposresta,
žage, mlinske itd. 9123

Dopisovanje

Dve mladi devotki

bi radi stopile v korespon-
denco s dvema mladeničema.
Hesne ponudbe s sliko po
„Jugoslov. dnevi“ na upravo
„Jutra“. 9854

Cand. Med. I

Najboljši ismed starih želi
dopisovanje s Vami. Odgovor
takoj pod šifro s dostavkom
„Z“ na upr. „Jutra“. 9889

Rada bi odgovorila

a ne vem za naslov. Priča-
kujem pojasnila v na upravo
„Jutra“ pod šifro znano šifro
„Rada na grobu“. 9901

30letni poduradnik

s malim premoženjem in po-
hiškom, želi romnega znanja
s mladenko, ki bi bila dobra
ščenica in pridna gospodinja.
Dopis po možnosti s sliko,
se prosil na upravo „Jutra“
pod „lažem si družico“. 9907

Razno

Otroški vozički

veče vrst, dvokolesa raznih
modelov, najnovejši motorčki
amerikanskega tipa Eucora,
Orion, Motorette, Omega,
D. K. W. Velika zaloga pneu-
matike in delov po najnižji
ceni. Sprejemajo se tudi vsa
popravila, emaliranje in po-
nikljanje. Tržnina, F. B. L.,
tovarna dvokoles in otroških
vozičkov, Ljubljana, Karlov-
ška cesta št. 4. 178

Poglejte si